

Toimetaja kõnetunnid esmaspäeval, kolmapäeval, neljapäeval ja laupäeval k 9–11

Kontor awatud kella 8–6.

Ilmub kaks korda nädalas: kolmapäeva ja laupäeva varahommikul.

Toimetaja kõnetunnid
äripäevili kella 9-st — 2-ni päeval

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut. küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Töödõlmsise kuulutused poole hinnaga. Kuulutusi wõetakse vastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 89.

Jõhwi, kolmapäeval, 16. novembril 1932. a.

IV aastafait.

Üksik number 5 senti.

TELLIMISE HIND:

1 kuu postiga	45 senti.
3 kuud	130
9 " "	250
1 aasta	5 kr.

Tellimisi wõtawad vastu kõik postkontorid.

Uus rahwahääletus tulemas.

Wabadusõjalased esitavad omalt poolt riigikogu juhatusel põhiseaduse muutmise kawa. **President-riigiwanemale laialdased wõimupiirid.**

Neljapäeval Eesti wabadusõlaste feßliidu juhatus esitas riigikogu juhatusel wabariigi põhiseaduse muutmise seaduseelõnu. Selle eelõnu wabadusõjalaste feßliidu juhatus wõttis vastu oma koosolekul esmaspäewal ja otustas talle kõigu anda rahwaalgatuse korras.

Estitatud eelõnu, mis kannab feßliidu juhatusliikmete kol. Sei mani, Th. Rõugu, A. Sirgu ja E. Sõnsoni allkirja, on pikk 7 lehekülge. Eelõnu kohaselt tuleb muutmisele praegu maksma põhiseaduse füßejuhataw osa ja 30 paragrahwi.

Wabadusõjalased nende poolt esitatud eelõnu soowitab, et riigikogu liikmete arv

wähendataks 100-lt 50-le

Riigikogu wõlutusteag tuleb pikenada praeguselt kolmelt aastalt neljale aastale, seejuures peab wäljatel jääma wõimalus wälida üksikuid isikuid. Soowitakse, et antaks wälja eraseadus riigikogu walimiste kohta.

Endastõdetawat näeb wabadusõjalaste eelõnu ette

presidendi istituudi füßejeadmise. Eesti wabariigi president kannab riigiwanema nimetust ja presidendi

riigiwanemal on riiklikel kaalutlustel õigus riigikogu laiali laata.

Uued riigikogu walimised tulewad teostada hiljemalt kuu kuu testes pärast eelmise riigikogu laialisaatmist.

Riigikogu istungjärgu pikkuse kohta on märgitud, et see ei tohiks olla üle 6 kuu aastas. Eariwaduse korral riigiwanemal on õigus istungjärgu feßwust lühendada. Riigikogu awab wanimi liige. Riigikogu liikmetele maksetakse taju, mis määratakse hiljem kindlaks, ainult istungjärgu aja eest Riigikogu juhatus esitab vastu wõetud seadused wäljatuulutamiseks riigiwanemale, kes riiklikel kaalutlustel wõib seaduse jätta wälja kuulutamata ja anda riigikogule tagasi uues harutamiseks ja otustamiseks.

Riigiwanema, f. o. presidendi walib rahwas 5-ks aastaks.

Kui eimesel hääletusel üksti kandidaate ei saa absoluuselt enamust, siis pannakse kolme hiljemalt kolme kuu testes pärast eimeset hääletust teine hääletus. Teiseks hääletuseks wõib üles seada uusi kandidaate. Walitus tunnistatakse teisel hääletusel see, kes saab kõige rohkem hääli. Riigiwanema

walimisteks soowitakse eelõnu esiseadust. Märgitud on, et riigiwanema kandidaat peab olema

wähemasti 40-aastane

ja kandidaadi ülesjeadmiseks on tarwis vähemalt 10.000 hääleõigusliku kodaniku allkirja.

Riigiwanem määrab ametisse ja wabastab förgemad kaitsewäelased ja riigiametnikud.

Riigiwanemale antakse

defreediõigus.

Wabariigi walitsusel, kelle kutsus ametisse riigiwanem, peab olema riigikogu ja riigiwanema usaldus. Walitsuse koosseisu kuulub peaminister ja ministrid, kelle arv määratakse kindlaks eriseadusega. Wõimalik on, et ministrite senist arwu eelõnu wastuõtmise korral vähendatakse.

Riigikogunikke kinnitab ametisse riigiwanem riigikogu ettepanekul.

Maawalitsused tulewad kaotamisele. Riina- ja alewõlwikogudesse on wõimalik wälida ka üksikuid isikuid.

Eelõnu on ettenähtud, et uus põhiseadus selle wastuõtmise korral hakkab maksma 100. päewal pärast wastuõtmist.

Rufrusele awatakse uus feltfimaja.

Awamisaktus ja awangpidu laupäewal, 26. novembril. — Kukuruse Wabatahtlik Tuletõrje Ühing lahendab Kukuruse seltside ulualuse-küsimuse. — Ühistöö ja kokukuholdliku rahakuluga meeldiw ruum.

Uues majas tahetakse awada ka kino.

Mõõdunud lewabel ostis Rufruse Wabatahtlik Tuletõrje Ühing endise Rufruse mõisa föllahoone, mis oli kahetõrjeline kiewihitus tsemendilõudest katusega. Et kohapeal puudusid feltfondilised ruumid pibude korraldamiseks ja näitemängude ettekandmiseks, siis tuletõrje ühing kawatse nimetatud hoonet umber remonteerida feltfimajaks. Eõõd selleks alati tohi. Sellel liikmed tegid wahetewahel tublisti ühistööd ja andsid ehitusmaterjale. Oja töid lasti teha raha eest. Siseturuleid selleks saadi peamiselt juwel korraldatud ja hästi õnnestunud näitemängude ning

laenudest. Nüüd ollakse ehitustöödega juba nii kaugel, et maja tahetakse awada feltutamiseks pühapäewal, 26. novembril, mis puhul korraldatakse awamiskäitus ja awangpidu.

Ka teised kohalikud organisatsioonid on feltfimaja awamisest huwitatud ja on awaldanud soowi ruumide feltutamiseks. Nii on olnud sellesuulisi läbirääkimisi Rufruse Eõõlühinguga, kes soowib ruume feltutada fino oistarbels. Uus feltfimaja tõotab saada Rufruse organisatsioonidele meeldiwaks ulualuseks. Seni oli ifta nii, et kui küttrulased tahfid pibu korraldada ehk midagi

ettekanda näitelawal, siis ei saanud nad seda ruumide puudumisel teha kodukülas, waid pidid rändama kas Rohila-Järwe rahwamajas ehk Sompas. Nüüd feltfimaja walimisfaamisel ei tohiks enam midagi olla, mis takistaks feltside tegeuse hoogsamaks muutumist.

Saal, mille ehitustööd praegusel ajal on jõudnud lõpule, on lihtne, kuid proportsioonideks nõgus.

Häatarwilisemate föwalmruumide ehitamine on weel pooleli, kuid witafe kindlasti awamisse ajaks lõpule. Samuti lõpetatakse selleks ajaks walgustuswoolu montöörmistööd.

uENü Pagari osak. tegewusest.

Neljapäewal, 10. nov. algas uENü Pagari ofakond talwist õppetööd, ühtlasi peeti ka juhatus ja peakoosolekut. Päewakorra tähtsamateks punktideks olid ruumide füsimus, walgustus ja förd, loengutell ja harjutustel.

Jga kuu teisel neljapäewa õhtul on konsulent E. Timusti kõne, wõi õigeministri fufus, mida ofakonna noored agaralt kuulawad.

Uues koolijuhatajas A. Ruuses on ofakonna laulu- ja muusikaring leidnud agara juhi.

Ka kirjandusharu töötab tihedasti oma ajakirja „Eumetellusega“.

Rikkusid awalikku rahu.

12. fip. R. Järwe masteraadil rikkusid rahu joobnud oletus A. M a l s, Wõip ja Tõfrit. Politsei koostas sellekohta protokoll, ning paigutas mehed warjule.

magister.

Sihtrahwas, kes asja ei tunne, ainult wangutab pead ja lüleb: kuranse lange wana oli ifta fel Willemeil. Ise oli seitsme aastane, aga näe misfugune lange tütar!

Sompa näitekursuste lõpupeoli.

Rangermanni kolme waatusline nali „Jalgpallilõwi“ näitelawal.

Neljapäewal, 13. nov. oli uENü Sompa ofakonna näitekursuste lõpupeidu Sompa tuletõrje ühingu majas. Pidu algas näiteinstruktori Rigi Kujuse epfüliga, milles said oma osa pidudel tallejad, joobnult larmajad ja feltmiselt korralditi peorahwas.

Näidend tanti ette wõrdlemist hoogsalt ja ladusalt wäljaarwatus algus, kus noortel lawategelastel nagu tawallist tuli maadelda kometusega, mis awaldus hääldamises ja miimifas ja halwas liikumises, kuid peagi saadi hoog kätte ja siis ei lastud seda enam langeda, Rõffumäng awaldas föwa eeltreeningut ja waadates näis olewat ilmaaegne see ofakt liigne tähelepanu, mida fingiti füßõõrile.

Mängu wäärtus peitus mõnes hästifundatud tüübis. Ofalistest wõiks wärdida: hra Eiidemanina — E a a s, meelde jõõbuwaim tuju mängus, mõned metamorfoosid nõudsid pingutust, kuid üldiselt tuli tenasti

kolme. Prl. Eiidemani ofas prl. S i l t n i k — armastuse füeenides natuke nukulit, aga wallutas lawa ja wõlus waatlejate read. S. K e l m e t s o w doktor Saritana waldas oma ofa jobi-walt. Prl. Alline P u s s Kure Marina naisofalistest ofutus kõige rohkem lawalist külmawerd. Pr. J. S o o m e l proua Eiidemanina ei juitnud unustada, et see kõif on ainult mängus nii.

J ü r n a s hra Wühfamina liigutustes argll, kuid hääles ja tujus loomulik. R. K u l j u s sahterdaja juudina ületas kõif teifeid ja see warju jämine polnud mängule kui terwikule foonde. Aga tuju tõi füll.

Sahafime ainult näha, et noored tootfid lawale eestfätt füfuitid mänge, selle poolest jätab „Jalgpallilõwi“ soowida.

Muide, publiku ja hoo feisufohafi oli fee pidu korralitumaid, mis olnud Sompas.

Noorehingega wanad.

Kui aastates üle kuuekümnne ollakse teßkealine ja istutakse lewabil ajal wõõral trepil.

Kukuruse naised läßfid wana Kriidi pärast tülli ja tulid siis seda asja Jõhwi rahukohuse õiguma. Anna P u s s nimelt füüdistab Eija K r i i t i, et wiimane olewat teinud rahwa seas jutu lahti nagu föbrustaks A. P u s s liialt Kriidi taadiga. Eija Kriit feletab kohtu ees, et see föbrustamine feiswat tema teada peamiselt ühises joonifas ja tema hurjutanud siis Pussi, et miks ta meelikab tema mehe oma juure jooma, Suhan raikawat feal oma raha ära ja koju tulles olewat koguni furi. Ruid Anna P u s s ütleb, et Eija Kriit olewat rääkinud nagu elaks tema Suhaniga weel lähemas föprufes. Riifugufe jutu rääkimist E. Kriit eitab, kuid tunnistajad Eißler ja Kufjar ou seda juttu kuulnud. Aga tunnistajad kinnitawad, et nad pole

näinud Kriidi taati ei Pussi pool joomas ega ka muidu Pussiga föbrustamas. Tunnistaja Kufjar on füll näinud förd lewabil a'al, et J. Kriit on istunud ühel wõõral trepil, kuid see polnud füiski Pussi trepp. Rohkumit füßid tunnistaja Kufjarilt: „Kui wana see Eija Kriidi mees füis on?“

Tunnistaja Kufjar: „On nii teßkealine mees üle kuuekümnne aasta.“ Eija Kriit on ife ka umbes sama ealine.

Et laebealune oma lendu lastud jutte ei füuda kohtu ees õigustada, siis karistab kohus teda 2 nädalase arestiga ja tal jääb see karistus tingimisi fondmata, kui ta kolme aasta jooksul riifugufeid jutte ei räägi, mida ei füuda tunnistajate waral tõestada.

Wargapõiss tabati rongilt.

Esmaspäewal, 14. nov. tabas Jõhwi kriminaalpolitseinik Rala lõunafelt Narwa-Tallinna kiirrongilt lahtlase nooremehe, kes ütles olewat oma nime Rudolf Eise. Mingifugufeid fotumente tal kaafas polnud. Ta oli tulnud rongile Goldinas ja tahtis sõtta Tallinna. On andmeid, et fama noormees oli paanud toime pühapäewal Narwas riidewargufe ja esmaspäewal warastatud rittõid Narwa turul müütanud.

Rohila-Järwe wõistluse tantsus

Laupäewal, 12. fip. Rohila-Järwe Sapidusfells korraldas traditsioonilise maske-balli. Rahele parimale tantsijate-paarile ja originaalfemale mastile oli wäljapandud auhindu. Tantsu-wõistlustel eßfohale tulid kaks paari: prl. A. Peil ja hr. A. Nõmtal ning prl. Samuel ja hr. Ruut. Auhinna-wäärilifeks mastiks tunnistati „M-me Pompadouri“ — prl. Laos.

Rõdufused piiritufetöödustused Ontikal ja Satal.

Politseil oli andmeid, et Ontika mees G. I l m a m e i s e r ja Sata küla elanik A. Põder olewat meisterdanud endile tõdufused piiritufetõdustused ja pruulikwat „famagonni“. Nimeetatud isikute elufotoades toimitti 13. nov. läbiõfimine ja leiti ka wasta-wad aparaadid. Iimameisfrit oli sepfifetud wälle, kuid korralit fiftreerimise feadeldis. Ta oli ife ühe taluniku faunas forteris ning ajas famas ka wiina. Walimis aetud „famagonni“ neilt ei leitud.

Kirjandusõhtu Walastel.

Laupäewal, 12. nov. oli uENü Walaste ofakonna korraldusel Walaste algkooli ruumes kirjandusõhtu. Rõneles A. A r u teemil „Maamat, kirjant ja lugeja“. Kirjandusfili talleid fandfid ette pr. M u n i ja prl. M. K i l l f o n. Arwufas fuuljastond jälgis ettekandeid huwiga.

So-ho Walastel.

Ka Walastel tuntakse elawat huwi uue üle maailma lewinud mängu so-ho wastu. Laupäewal oli teegi Jõhwis täies Alutaguse õpetajate ühingu raamatutalpußfeti so-ho õhtu ja õhtul tehi teßi fößfufutamises eßimefi talleid. Wõneft käft last so-ho end tohe mängema wõluda. Suurima menu so-ho tamifas faawutas pr. Muni, kes eßimefel talleid õõfufatas tallest üle 30 forra.

Rohila-Järwe walis tantsu-meisfrib.

Laupäewal, 12. fip. laewanduse rahwamajas haridusfelfsi masteraadil korraldati tantsu-wõistlus. Wõisteldi tangos ja harilikus walfis. Tangos tulid wõitjaks prl. S a m u e l ja hr. R u u t, ning walfis prl. W e i k e ja Nõmtal. Wõistlajad said üllatus-auhinna, nagu n-püßfid, fall ja muud puid-padi.

Parimale mastile oli auhinnaiks wäärtuslik lõunafetwis, mille wõitis mast „Madame Pompadoure“.

Metsafirmalt warastati kõffi.

10. nov. teatati kriminaalpolitseile, et metsafirma Wulhuizen ja fo fufrikf Rubrukilas on warastatud umbes 70 fülla pikkufelt kõffi, milleda jämedus 2 ja 4 tolli.

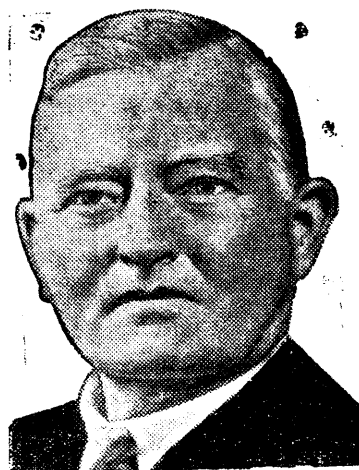
Pealinna teatri-ridu.

Teatrielu on Tallinnas jälle förd üle mitme aja elaw. Selle elawuse põhjustas Hella Wuolijõe „Roidula“, milline mängiti Eestoonia ja mille talal arwustajad kas wõi käßifi loffu olid minemas. Nähtawasti pole pealinna kunstielus muust rääkida ega muud probleeme arutada, kui seda, kas Roidula mees oli natulene enam wõi natulene wähem materjalist ja kas Roidula perefonnaelu oli nii, wõi natulene teßiti.

Muidugi mõista kautatate selle tähtsa ja meie kunstiajaloo põhjapaneva arutelu ning waidluskuri juures ära ka kõif wõimalufed, et tule-tada wastaspoolele meelde kõift ta wana-wana-wanemate patte ning eba-woorust. Ühesõnaga — tähtsa harilik eestipärane füle-fõda.

Ruid teatricalalt on ka mõndagi lõõfjat. Jaan Bert nimelt on kirjutanud monograafia ka Erna Willemerist ja seal ütleb ta nii: „ta ifa füri, kui ta oli 7 aastane.“ Rõige enam huumorit jelles loos teßitab aga see, et Jaan Bert on ife teele teaduse

Ameerika uus asepresident John
Nance Garner.

Demokraatide kandidaat, senine saadikute-
toja eimees, valiti nüüd asepresidendi kohale.
Dielt on see ananet Kni aga president sarma
läbi eht mõnel muul põhjusel lahtab ameti-
tist, astud asepresident oislohe tema koh-le.
Nõnda oli ühendriikides lugu 1925. aastal,
mil president Harding suri. ja asepresident
Coolidge asius presidendi kohale.

täienduskursused algavad.

pannes.

Kurjused tõttawad õhtuti kell 8—10 eistaju ainult neli päewa nädalas Kreenholmi foolimajas. Õjawõtt nendeist on täiesti maksuta. Kuulajats mõib olla igailis fugu, wanuse, ufu ja rahwuse peale waatamata, fellel ligifaudne algfooli ettemalmistus.

ülesandmifi kurlustele wõtawast wastu MMÄi fekretär hra Ralfun Kreenholmis (Uustüla 9—3) ja Rahwafiffooli juhataja J. Söster, Räätitän. 22—1.

Narva tööstuskooli näituselt.

Täna mu 24 tööstuskooli lõpetajat.

Mööbunud näbala lõpul lasi Narwa Töösusfool wälja oma 6. lenuu noori kutseharidusega spetsse. Kool on effsteerinud ühella aastat ja näidinud igal aastal õpilaste suhtes tõuswat tendentsi. Wiimastel aastatel on wastuwõtti flegi püritud, fegi kooli wälifed ruumid ei fuuda mahutada üle 130 õpilase. Nii wõeti tänawu õpilasi wastu ainult paremate tunnistuste järgi, kus „häid“ üle 50 protfendi.

Tänawu lõpetaffid fooli 27 õpilast, neift 17 puutõõ- ja 10 rauatõõ-õfatonna. Sel puhul oli korraldatud lau- ja pühapäewal kooli ruumides näidatus, kus efinesif lõpetajad efkamitõõdaga. Samuti oll wäljapanefitud õppetõõ alalt ja eelmiste lõpetanute poolt. Ringfäigul näitufseruumides paistis lõitfaj silma hea ja wiimifileitud tõõ. Lõpetajad on täielifitud meiftrid oma etialal. Puutõõ alal on walmistatud enamasti mööblaid, nagu puhwetifappe, kirjutuslaube, tammepuufst laheiniimefe woodi, kirjutuslauda- ja fõggitõõ-toole, fappe jne. Ka enamus tarwisminewaid tödabindufid walmistawad õpilafed ife, nii hõõwel- ja treipinte, hõõwelaid jne. Ei puudu ka fufafad, millifed asjafshuuitatud wõlawad fealt osta, märksa odawaga.

ma hinnaga kui poest, wõi teha lasta. Rauatöö osafonnas wõis näha wäljapanekuid kõige lihtsamatest wäjaraste kuni teerullisema masinani. Kõik õpilaste walmistatud ühes plaanide ja joonestustega, mis oma korraldajuse ja wäljatöötamise poolest ei jätta midagi soowida. Mõnedki töökitsad ja masinad tulewad tööstustoolis walmistades odawamad kui wabrikus omad. Näiteks maksab Saksamaal walmistatud puuhõwelbusmasin umbes 80.000 fnt. siin wõib saada teda aga ainult 8000 fendiga.

Rauatöö alalt oleks nimetamist wäärt — tulekindlad raud rahapildid ühes spetsiaal muutibega lubid; puurmasin, freesimismasin, semermasin, automaat raua treipingid, puuhõwelbusmasinate terawõlwid, tungrauad, faewupumbad, hõwoli masina terade käi, reformwõrgu masin, klünnendit ja sa-jangid saalud, adra, wedruäffe, töid-auto karosseriid, muutibega aibalutud jne. jne.

Kõitustelt äratulles on tunne, nagu oleksid wiibinud kufagil suuremas tehases, ei taha uustuda, et õpilased on suutnud kõik nähtu ise walmistada.

Rooritel meistritel on esmaspäewal

taw kõrgus. Naabermaades sellewastu on riidehinnad tunduwalt odawamad. Tallinnast käitase näiteks Soomes omale ülikond toomas. Korralik ülikond, mis meil maksab 70—80 fr., maksab seal 35 krooni. See igatahes tasub Helsingi-õidu üsna korralikult.

Millise halwa walikteediga riidetudumaa wabrikud kuulmata kõrgete riidehindade juures walmistawad, sellest on veel wähle kõnelnud, kuigi see wajaots pitemalt selgitust. Meie teame aga, et sellele selgitusele ei ole järgnenud ühtegi sammu walitsuselt riidehindade normeerimiseks, sest meie riidewabrikud on talitnud kõrgete tollidega wälismaa korraliku ja odawama riide sissewadamise eest. Ja kui peaksit walitsus pühkima alandada tolle, siis ütlewad meie juba küllalt tuntud juudisfoost ärimehed, kes on ühele paremale Tallinna riidefirmale riitlitsile laen ojanud pumbata, et

tas nad alandawad riidehindu wõl-
mitte, sest riigi enese rahad on ju-
nende käes.

Mii siis wõdrad jõud ja wabrista-
did wõidutsewad meie põllumehe ja
töölise turjal, riigiwallitsus on siin
aitamisteks abitu. Põllumees saab aga
oma saadustest waewalt $\frac{1}{3}$ sellest, mis
talle maffeti 1929 aastal ja töölise
palku on kärbitud ka sellest ajast jama-
des riidetööstustes 50% wõrra.

Maa on alasti ja töölised
linnades ei jõua enam riiet
selga osta, kuid wõdrakapital jaks-
laste wallitsemisel hirtwitas ja kelgib:
„See wõim, mis meile on fätte annud
meie raha, selle abil saame eksplua-
teerida endiselt seba wana teoorja,
kutgi raffineeritumal tujul ja — roh-
kem meile ei tahagil“

M. M.

W. M.

Sure kas nälg, aga süüa ei saa raha eestki!

Niisugune on wälismaalase seisuford Nõutogude Wenes.

Codata Eesti liha ja munade eksporti SSSR-i.

Nõutogude Wenes pandi maksma uus korraldus, mille järele lõpetati spetsiaalkauplusis toiduainete müük välismaalasilile. Uue korralduse järele peavad välismaalased toiduaineid ostma „torgsini“ kauplusist välismaaluta eesti, kuna SSSR-i rahaga välismaalased toiduaineid enam osta ei saa. „Torgsini“ kauplusis on tõistetud toiduainete hindu. Müüd tuleb välismaalasilil endisest umbes 100% kõrgemat hinda toiduainete eest maksta. Selle hinnatõrgendusega ei ole välismaa saatkonnad ja esindajad rahul, sest et ka waremalt olid toiduained SSSR-is palju kallimad kui mujal. Euroopas ja uue hinnatõusu järeldusest tekitab toiduainete ostmise saatkonna wäitfemapalgatõile ametnikõle suuri raskusi.

Ragu kuulda, en Nõutogude Wenemaa otõustanud „torgsini“ kaupluste jaoks hakata Eestiõst otõma liha, wõib ja mune. Selleõhõase lepingu sõlmimine wõib teostuda juba lähemal ajal ja sellejõõrgi algab tõhe meie liha, wõti ja munade wäljõwedu SSSR-i.

Cksjoneid.

Gõda rahulinnas.

Läinud nädala lõpul olit Genfis tö-
fiseid rahutusi, mis nõudsid 10 surma-
ohvrit.

Rühm parempoolseid poliitikamehi
korraldas mittingu meeleawalduseks
sotsialistide ja kommunistide wastu.

Kui sotsialistid sellest kuulda said,
korraldasid nad wastumeeleawalduse.

Kõrstupreide arahoidmiseks mobiliseeriti
politsei ja toodi wälja kompanii sõdu-
reid. Rahwas tungis sõdurite kallale.

Mitu sõdurit sai haawata. Wiimase
poolt awati rahwa püta kuulipilduja-
tuli. Selle tagajärjel sai surma 10 in-
mest ja umbes 50 haawata.

Waraštati pesu.

Musta wallas teatas politseile Julius Kallio, et temalt olla warastatud pesu. Pesu osnud kuuris afuwas kers-
tus, nüüd aga kerstu awabes, selgus,
et see oli tühi. Mital wargus forda-
saadeti ja kelle poolt, seda Kallio ei
tea, sest kerstu pole ta waatamas käi-
nud mitu kuud.

Rahjutanannataja hindab pesu wää-
r-
tuft 18 krooni 50 sendile

**Kaudteewalitsus rewideerib
puhtust.**

11. nov. ajus raudteewalitsuse puh-
tuse komisjon rewideerima raudtee-
majades puhtust. Rewideerimist toime-
tatakse alates Narkoost kuni Zapani.
Puhuse komisjoni liulwud raudtee-
3. jst. juhataja, 4 jst. arst, raudtee-
politsei komisjar ja teemeistriib.

Kes saab miljonäriks 22. novembril s. a.
E. Punase Risti loteriipiletiga?
Piletid müügil 21. nov. kui neid jätkub.

Poola: minewik ja tänapäew.

(Zürq).

Oja poola riiti, mis jäänud lsefeis-
wats, teeb weel ihe false wastu panna.
Rakowis (1794) alustab mõitlust poola
rahwastangelane ja wdejuht Tabeniz
Rosciuslo. Paremate tagajärgede saa-
wutamiseks Rosciuslo wabastas talu-
pojad orjusest. Peeti wiimast meeleheit-
listu taplust Poola lsefeiswuse eest.
Ruld järgnes uuesti taotus. Rosciuslo
põgenes P. A. lshendriitidesse, kus
osawa wdejuhina juhtis wabadusmõit-
lust kõrwuti Washingtoniga. . .

Riuld oli Poola lsefeiswuse löpp.
Riit jaotati, Austria, Wene ja Preisi-
maa wahel. Poola nimit taotati Eu-
roopa taardist. Jagamislepingus to-
kohustustid jagajad riigid, et nad ialgi
enam ei luba Poolamaa restantjeer-
mist, Poola nimit pidi igawelise ajats
jääma maupinnalt kustutatuts.

Ebas algab poola rahwale suur ta-
katsumisaeg, ajajard mis oli kurb ja
olkaline, aga siitst tangelaslist. Jaga-
jad riigid alustafid Poolas äärmist
surwet, mis selle rahwa pidi nõrges-
tama walmistelt, majanduslistelt ja

tehaliselt. Kui Euroopa horisondil ter-
kis illes Napoleoni täht, asus poola-
late hinge lootus oma isamaad tagasi
võtta. Poola leegionid kogunesid Staa-
liasje, et võidukalt kodumaale tagasi
tulla laulu helide saatel: „Weel pole
kadunud Poola...“, mis hiljem kuju-
nes rahvushimniks. Napoleoni sõja-
väe ridades võitlesid poola leegionid
oma enda kodumaa eest. Napoleoni
võidutas sõda Preisi- ja Venemaaga
põhjustas end. Poolamaa osati War-
shawi fuurthertzogrigli loomise. Hert-
zogrigli territoorium kujunes Poola
riigi osati, mis oli liidetud Preisiimaaga.
Napoleoni lälijaasamine otjustas ka
Warshawi fuurthertzogrigli saatuse. Wi-
ni lepinguga liidetiati fuurthogrigli läi-
nepoolne osa Preisiimaaga ja idapoolne
Venega. Wiimane sai nimeks „Poola
Runingriit.“ Poola kuningaks sai wene
keiser Aleksander I.

Tung wabaduse järele lööb lõffele
Nikolai 1. aegu. Rahvuslikult taga-
kusutatud tõstavad poolatad mässu
(1830.) Organiseeriti sõjawägi ja moo-
dustati rahvuslik valitsus. Sõjawägi

wõttes meeleheitlikult wäejuhi Slo-
pitski juhatusel, ldi wapralt tagasi we-
nelaste mitutorda suurema wõleola
pealetungib. Kuib peagi järeneb ka-
tus, Warsjaw langeb ja poolakate ühe
aasta wabadusel on lõpp. Sõjawägi
taandus üle piiri Preisimaale ja pani
relwad maha. Wene walitsus wastu-
tajaks annuleeris Poola põhiseaduse,
sulges Warsjawi ja Wilno ülikoolid
ja rea rahwuslikke organisatsioone.
Reaktiooni tõttu tekkis palju wande-
felle. Need taotlesid rahwuslikke ja
poola riikluse sihte.

Mitmete isamaaliste meeleaualduste wetine mahajurumine funnib poolalaid uuele talfele: tagafi wõita wabadufe. Wiimane wastuhakkamine 1863. a. oli rahwa natsionaalunde wäljend ja Poola rippumatafe uuesti tagafiwõtmise manifestafioon. Mäsu juhü arwestafid Euroopa riikide wahaleastumisega. Ruid feda ei fündunud: mäjs suruti Wenemaa poolt weriselt maha ja ofawõtjatele jagati aurahafid pealfirjaga: „ja usmitrenie polistago mjatetsha“. Wenemaa alustas tagafusimist: poola keel ja meel tõrjuti kõikalt wälja, katoliitu usku ei falletud. Igale poole, ifegi Warssawi fidalinna, püstitati wene õigeusu temp-

leib; foolides algas wäewõimuga we-
nestamine.

Pea sama saatus, ehkki tervgemal
tujuk, tabas Poola riigi osa, mis oli
liibetud Preisimaaga. Seal täis surve
ja ümberahvustamine satja orientat-
siooniga. Kuid paremini täis poola-
tade täsi, kes Austraia alla jattusid.
Nemad said autonoomia õigused ja
võimaluse kultuurisets ja rahvuslises
enemimises.

Poola küstimus tertsis iseenesest illes maailmajõja alul. Nikolai Nitolajewitsh awaldas manifesti, kus tuts-les illes toime riigi poolalaid uuesti ühinema autonoomseks riigiks Wene ülemwalitsuse all. Sakslased wastuka-utles sellele, tats aastat hiljem profla-meerisid omalt poolt manifesti, mil-lega Poola iseseiswaks riigiks tunnisi-utles. Sellesse riiki pidid kuuluma Wenemaa küljest lahutatud Poola maalaad. Wene sõjawägede hirmuteod Galitsias ja sassa ränk otupatioon annuleerisid iseenesest mõlemit manifesti tähtsuse. Sassa-ja wene poolchoiui illestutketel — manifestidelt polnud wähematti tagajärge. 1916. a. algas käärimine wene rindel mõittemates poola wäeosades, ühel päewal teeldusid need sassa sõjawädes teenwad poola leegi-

onid truudust wandumast Saffamaale.
Selle tõttu saadeti leegionid laiali ja
wäepealid Pilsudski wangistati.

Riikid faksisafad fiisti olid sunnitud poola rahwale nii määnesti asjas wastu talwale ja neid määna walitsemisest lastma ofsa wõtta. Pealegi ei saanud nad ise sellega kuigi hästi toime. Nii kutsufid faksisafad ellu kolmeliikmelise walitsemisnõukogu. Sellest nõukogust kujunesti esimene poola ministrite kabinet. Rewolutsiooniline Wenemaa kuulutas Poola iseseiswaks riigiks. Poolat tunnustasid teised riigid eesotsas P. A. ühendriikidega.

Pilsubdski wabaneb Magdeburgi wanglast, sõidab lodumaale ja asub riigiega kohale. Iseiseiswuse saamuta- mitega tuli Poolal otsekohe sõda mit- mel rindel: Wenemaaaga, Uralnaga, kes üürisest aega iseiseiswad olid, ja tsheh- hidega. Poola pidi wäga jõudu kuluta- ma ja inimohureid tooma, enne kui ta wõitjana sõdabest wälja tuli. Sgi- wanad poola maaalad, kuigi mitte kõik, ühenduwad suureks iseiseiswats ritigiks waba pääsuga merele. See oleks lühidalt Poolamaa ajalugu.

11. novembril s. a. pühitses Poo-
la riik ja rahvas oma neljateistkülm-
nendat aastapäeva.
(Lõpp)

Rahurikkumise eest hoolitsejaid on rõhkesti. Politsei annawad rõhkesti tööd indiwitid talle wiisiks rahulike tobanike tülitamine söimamile ja lärmikemisejega. Seetorbeiks rahurikkujais otjutusid Nikolai Pitajom, Leonhard Erbs, Wasilji Gwanom, auwerlane Johannees Iskiid ja Jõhwi alewi mehed Bernhard Karu, Rudolf Mägi ning Woldegar Ralle.

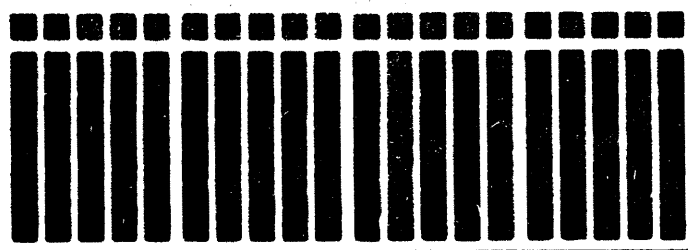
Müüa
värskeid kapsaid
3 senti kg. piiramata arvul
Kohtla-Järve kaevandu-
ses aedniku juures.

Majade ja muude varanduste
edasikindlustamisel pöörake
K./s.
"EESTI"

esindaja poole Jõhvis, kus
preemiamaksudega Teile
vastu tullakse.

Rakvere tän. 7-a.

„Eesti“ on eesti meeste oma selts.

Aurulaewandus
= A.-S. „Peipsi“ =
sügisene sõiduplaan 1932.
(kuul muutmiseni).

a.-l. „WOITJA“*)	a.-l. „KOIT“*)
Kulgult Wasknarwa:	Kulgult Wasknarwa:
Igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval alates:	Igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel alates:
1. sept. kell 13.—	1. sept. kell 13.—
1. okt. „ 11.30	1. okt. „ 11.30
21. okt. „ 10.30	21. okt. „ 10.30
21. nov. „ 10.—	21. nov. „ 10.—
Wasknarwast Kulgule:	Igal pühapäeval kell 9.
Igal kesknädalal ja reedel alates:	Wasknarwast Kulgule:
1. sept. kell 5.—	Igal esmaspäeval, teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval alates:
1. okt. „ 6.—	1. sept. kell 5.—
21. okt. „ 7.—	1. okt. „ 6.—
21. nov. „ 7.15	21. okt. „ 7.—
Igal pühapäeval kell 14 ja alates:	21. nov. „ 7.15
1. okt. kell 12.—	
15. nov. „ 11.—	

*) Alates 1-st oktoobrist aurulaew „Koiti“ esmaspäeval ja reedel sõidab Kulgult Omulisse kell 2 päeval, Omulist tagasi Kulgule teisipäeval ja laupäeval kell 5 hommiku.

Juhatusel on õigus tarbekorral sõiduplaanis tähelepanu laewa asetada teise laewaga. JUHATUS.

„Mutaguse Teataja“

tellimisi
wõtab vastu Toilas
hra Joh. Seestrant,
„A. Gabriel ja
Toila postkontor.

Ärskud numbrid müügil Tartuajate ühingu.

Teadaanne.
Palun neid riiete omanikke, kes on loonud
riided kududa Keila „Tähe“ villatööstusse
Nr. Nr. 49, 68 all
möödunud aastal, riiete kahe nädala jook-
sul järele tulla. Vastasel korral müün riided
tööraha kahteks.
Austusega J. PALL, Sompas.

Raha hoiab kokku see,
kes ostab jala-
nõud
kaitsemärgiga.
Müügil vabriku vastutusega.
Saadaval suures väljavalikus meeste, naiste ja
laste jalanõusid, ball-kingadest kuni töösaabasteni
Kummi kalossid ja potikud.
Hinnad soodsad!
Jõhvis, M. Triisa Kaubamaja nr. 6.

OSTAME
tapamajas ja sigade vastuvõtte
päevadel, raudteejaamades
kõrgema päevahinnaga
peekon- ja pekisigu,
loomi, vasikaid ning
lambaid
ÜHISUS
„Lõuna-Eesti Eksporttapamajad“
Tartus, Teguri tän. telef. 11-24 ja 11-64.

LAULULEHTI
JA
NIMEKAARTE

saate Jõhwist „Alu-
taguse Teataja“ talit.
tellides kõige odawa-
mini.

Plekkwitsu

paberi-pallide ümbert müüb
O.Ü. „Narva Kirjastusühisus“.
trükikoda. Salme t. 5. Telef. 34

kalendrid 1933. aastaks:
Lühemad kalendrid 51 aastast, Wene
Kõli kalendrid 28 aastast, Wene
28 aastast, O.Ü. kalendrid 27 aastast
Sõjakalendrid 1933. aastaks ja 1934. aastaks

Narva arstid.
Dr. Maria Heinrichsen-
Kuusin
Nais-, sugu- ja sisehaigused.
Wastuwõtmine
Joala tän. 19, Sinka majas
Juhkentali apteegi kõrval
iga päew kella 11—1 ja 5—7.
Haigekassa haigetele wastuwõ-
mine samal ajal.

Dr. S. Kisilbasch.
Silmaarst.
Ellekolinud Suur t. 15
Wastuwõtmine era- ja ül-
dise haigekassa haigetele
igapäew 9—2 päewal,
„ 6—7 öhtul.
Pühapäewal 9—10 homm.

Dr. U. Lebedev
Sugu- ja nahahaigused.
„Diathermia“ „Kõrgus-
tiku päike“ „Solux“.
Wastuwõtt kl. 10—1 ja kl. 4—7.
Wabaduse tän. 29. Rumjeltsewin
majas, kõnelt. nr. 208.

Elan nüüd
Malmi ja Salme tänava
nurgal nr. 1—5, Tuisu
kpl. vastas.
Ämmaemand
M. Bergfeldt-Kõrts.

Elan nüüd
Salme t. 2 (Tuisu majas)
Dr.
Ilse Ugam-Pöder
Naishalguste eriarst.
Wastuwõtt kl. 1/2 9 — 1/2 10 ja
kl. 3—5 p. l. Telef. 312.

Dr. A. Striž
Sugu- ja nahahaigused
Wastuwõtmine igal ärpäewal
hommikul kella 8—9 ja
öhtul kella 5—8.
Pühapäewil kella 12—1.
Welge tänav nr 5

Müürikuulutusi
Peopileteid
ja
Tschekiraamatuid
maitselt ja ruttu valmistab
O.-ü.
„Narva Kirjastusühisuse“
trükikoda
Narvas, Salme tän. 5. Telefon 34
Esitus
Jõhvis, Rakvere tän. 7-a.

Minu ainute
spetsiaal säärsoapa-tööstus
Narvas, Tallinna t. 2.
walmistab worm- ja täiesti weefindlaibid säärsoapaid
tallmehelastele, jahimeestele, kalameestele jne — igale oma eri-
ala järele, samuti igat seltsi telli jalandusid. Olen spetsialist oma-
alal ja ainute juurestikojal.
Kõik tellimised täidetakse minu erilise walmistamisewiisi järele minu
isikliku taastöödramiitide tõlge tugewama materjalist
Sellepärast telliwadki töid omale jalandus minu
tööstusest.
Diplomeeritud kinniseppmeister G. Silb.

A.-s. Tormolen & Ko.
Narva osak. Joala t. nr. 18,
telef. 89.
Parimad Eesti lühi-
ja pikalaine
raadio vastuvõtte-
aparaadid:
Schaub,
Lorenz,
Philips ja
Toko.
Aparaatide demonstreerimine tarvitaja kodus
äraostu nõudmisel.
Päewapildid aparaadid ja nende osad ning tarbed.
Parlafonid His Master's Voic, Lindex.
Suur väljavalik elektrilise tarbeid ja lõhetreid.
Kaupmeestele harilik hinnaalandus.

Buhtaid nartse
mafinat puhastamiseks ostab
Narva Kirjastusühisuse trükikoda
Narvas, Salme tän. 5.